

Dr hab. Bernadetta Izydorczyk, prof. UJ
Instytut Psychologii
Wydział Filozoficzny
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Kraków, 2022.02.19

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Natalii Mazurkiewicz
„Poczucie własnej atrakcyjności i przystosowanie do przewlekłej choroby
stygmetyzującej u młodych kobiet” ,
napisanej pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Lipowskiej, prof. UG

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

We współczesnej psychologii klinicznej i medycynie, problematyka doświadczania ciała i poczucie jego atrakcyjności u młodych kobiet, (szczególnie tych pozostających w stanie przewlekłej choroby) jest niezwykle istotna w pogłębianiu naukowej i klinicznej psychologicznej wiedzy i jej zastosowania w leczeniu i profilaktyce zdrowotnej. Poczucie własnej atrakcyjności fizycznej posiadanego ciała w relacji do podmiotowej oceny stygmetyzacji w podejściu do cielesności u młodych kobiet otyłych czy też chorujących przewlekłe na łuszczycę to istotne zagadnienie, warte podejmowanych rozważań naukowych oraz rozważań klinicznych w diagnozie i terapii psychologicznej. Doktorantka podjęła się bardzo ważnego zadania, które wykonała w swoich badaniach i przedstawiła w dysertacji doktorskiej w sposób poprawny naukowo i bardzo kompetentny pod względem metodologicznym. Rozprawa doktorska mgr Natalii Mazurkiewicz „*Poczucie własnej atrakcyjności i przystosowanie do przewlekłej choroby stygmetyzującej u młodych kobiet*”, wskazuje bardzo ważne w aktualnej medycynie psychosomatycznej i psychologii klinicznej problemy kliniczne i zarazem społeczne, których zweryfikowane empirycznie efekty (w oparciu o praktykę na dowodach) mogą wspierać diagnozę i terapię psychologiczną młodych kobiet ,dla których wygląd i atrakcyjność fizyczna stanowią istotny element samooceny. Przedstawiona mi do recenzji dysertacja doktorska wskazuje kompendium naukowej wiedzy opartej o badania empiryczne, dotyczące

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

zarówno grupy kobiet zdrowych, jak i otyłych oraz chorych przewlekłe na łuszczycę. Zatem przedstawiona mi do recenzji dysertacja stanowi materiał źródłowy pozwalający na jego wykorzystanie w profilaktyce zdrowotnej oraz w leczeniu wspomnianej grupy zaburzeń.

Rozprawa doktorska mgr Natalii Mazurkiewicz zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, art. 187, p.3 stanowi zbiór powiązanych tematycznie naukowych artykułów. Cykl przedstawionych trzech artykułów jest spójny tematycznie i wiąże się ściśle z tematyką badawczą Doktorantki. Mgr Natalia Mazurkiewicz przedstawiła jako dysertację doktorską cykl podanych poniżej trzech artykułów (w tym dwa anglojęzyczne, wydane za granicą w czasopismach z listy JCR).

1) Lipowska, M., Bidzan, M., Mazurkiewicz, N., & Lipowski, M. (2015). Jakość życia w przewlekłej widocznej chorobie a poczucie stygmatyzacji u młodych kobiet. *Przeгляд Psychologiczny*, 58(3), 303-323. Punktacja ministerialna 12 pkt

2) Mazurkiewicz, N., Lipowski, M., Krefta, J., & Lipowska, M. (2021). "Better If They Laugh with Me than at Me": The Role of Humor in Coping with Obesity-Related Stigma in Women. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(15), 7974. <https://doi.org/10.3390/ijerph18157974> Impact Factor 3.392; Punktacja ministerialna 140 pkt

3) Mazurkiewicz, N., Krefta, J., & Lipowska, M. (2021). Attitudes Towards Appearance and Body-Related Stigma Among Young Women With Obesity and Psoriasis. *Frontiers in Psychiatry*, 12(1995). <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.788439> Impact Factor 4.157; Punktacja ministerialna 100 pkt.

Doktorantka przedstawiła pisemne oświadczenia współautorów potwierdzające jej osobisty wkład oraz wyrażoną zgodę współautorów na przedłożenie artykułów jako podstawy rozprawy doktorskiej mgr Natalii Mazurkiewicz. We wszystkich artykułach Doktorantka uzasadniła i potwierdziła stosownymi zaświadczeniami swój autorski i dominujący udział w konceptualizacji problematyki badawczej, przeprowadzeniu badań, opracowaniu i interpretacji wyników, sporządzeniu bibliografii oraz przygotowaniu manuskryptu do publikacji. W dwóch artykułach była

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

pierwszym autorem (określony i potwierdzony stosownym oświadczeniem współautorów udział Doktorantki to 70 i 80% w powstaniu manuskryptu), w jednym jest trzecim autorem ,ale udział został zdefiniowany na 50% (w tym autorski udział w konceptualizacji problematyki badawczej, przeprowadzeniu badań, opracowaniu i interpretacji wyników, sporządzeniu bibliografii oraz przygotowaniu manuskryptu do publikacji). Połączone w cyklu trzy artykuły przedstawiają w sposób klarowny, spójny i logiczny konceptualizację problematyki badawczej ukierunkowanej tematycznie na poszukiwanie roli atrakcyjności fizycznej oraz mechanizmów przystosowania do choroby przewlekłej (na przykładzie otyłości i łuszczycy), w której przebiegu stosunek do wyglądu ciała jest istotnym elementem w procesie leczenia. Wyniki przeprowadzonych i opublikowanych w artykułach przedstawianego do recenzji cyklu badań wskazuje na związek między poczuciem stygmatyzacji, a poczuciem atrakcyjności fizycznej szczególnie u otyłych młodych kobiet. Przedstawiona w oparciu o wyniki badań wiedza może stanowić ważny i budzący zainteresowanie element w działaniach profilaktyki zdrowotnej oraz w leczeniu kobiet z otyłością i nadwagą .

W pierwszym artykule Doktorantka we współautorstwie prezentuje wyniki badania na populacji 102 kobiet (w tym: 30 z diagnozą otyłości,31 z diagnozą łuszczycy, oraz 30 zdrowych) poprawnie dobrane do celu badania narzędzia badawcze, opisuje zależność między poziomem odczuwania stygmatyzacji i jakości życia a stanem zdrowia kobiet biorących udział w badaniu. W artykule drugim Doktorantka(jako pierwszy autor z zespołem)prezentuje konsekwentnie tematykę badawczą, podejmując w oparciu o dostosowane do tejże tematyki narzędzia pomiaru zmiennych oraz cel badania, dotyczący zweryfikowania roli humoru w procesie radzenia sobie ze stresem młodych kobiet, stygmatyzowanych ze względu na otyłość. Doktorantka oparła analizę wynikach badania na 54 kobiet z otyłością ora 73 kobiet w normie wagowej).Tworzące logiczną kontynuację tematyki badawczej treści przedstawione w trzecim artykule, dokumentują zależności między subiektywną oceną obrazu ciała , obiektywnymi parametrami wyglądu ,a poczuciem stygmatyzacji wśród 188 młodych kobiet (w tym 54 kobiet otyłych,57 kobiet chorujących na łuszczycę, i 77 kobiet zdrowych).Cykl badań nad sformułowanym tematem

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

projektu badawczego wskazanego przez Doktorantkę w cyklu pracy doktorskiej, pozwolił na uzyskanie wielu wniosków, między innymi, że kobiety o różnych obiektywnych stygmatach związanych z cielesnością różnią się pod względem subiektywnego poczucia stygmatyzacji. We wszystkich prezentowanych badaniach kobiety z otyłością silniej odczuwały poczucie stygmatyzacji niż pozostałe uczestniczki badań. Wyniki dla kobiet z otyłością były niższe w ocenie jakości życia związanej ze zdrowiem, najniżej oceniały swoje funkcjonowanie fizyczne, częściej doświadczały zachowań wrogich.

Nie ujmując niezaprzeczalnej wartości przedstawionej dysertacji doktorskiej oraz zagadnieniom tamże zawartym, chciałabym podzielić się uwagami i sugestiami dotyczącymi, szczególnie charakterystyki grupy badanych osób, w poczynionych przez Doktorantkę badaniach.

1) Ze względu na specyfikę tematyki obrazu ciała i różnorodność doświadczenia i budowania samooceny ciała w zależności od wieku kobiet (a także coraz częściej i samooceny mężczyzn) - warto uwzględnić w przyszłych badaniach większe niż w badaniach poczynionych przez Doktorantkę, zróżnicowanie grupy pod względem wieku życia. Wybrany przez Doktorantkę przedział wieku 18-30, cechuje jak najbardziej poprawność (okres dorosły), ale ze względu na specyfikę etapu życia, macierzyństwa itp. samoocena obrazu ciała w wieku 18 lat może się różnić od samooceny obrazu ciała kobiet lat 30. Jako sugestię proponowałabym w przyszłych badaniach wyodrębnić przedziały wieku np. 18-24 młody dorosły i np. 25-30 lub inne kryteria podziału wieku, stosownie do etapu życia i realizacji zadań osobistych i społeczno-zawodowych we współczesnym świecie, promującym wybrane i obowiązujące socjokulturowe standardy wizerunku ciała.

2) Mimo, że to były trudne badania warto w charakterystyce grup badanych wskazać także na poszerzenie pomiaru czynników socjodemograficznych (np. macierzyństwo, zawód związany z potrzebą posiadania tzw. dobrego wizerunku ciała, wyglądu) oraz poszerzenie medycznych czynników wykluczenia z badań (np. współistniejące zaburzenia psychiczne: osobowości, dysmorfofobia itp.).

3) Warto również wskazać na wartość mogącą płynąć z analiz obejmujących pomiar bardziej szczegółowych wskaźników medycznych

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

np. wyodrębnienia konkretnych obszarów ciała ,które zostały objęte objawem łuszczycy (twarz ,inne części ciała :widoczne ,niewidoczne),co może mieć istotną wartość wyjaśniającą poczucie atrakcyjności ciała i przeżywania stygmatyzacji.

Reasumując, przedstawione powyżej trzy artykuły naukowe i badania tamże przedstawione wraz z ich opracowaniem, w pełni odpowiadają standardom stawianym oryginalnym pracom badawczym, prezentując analizę i syntezę wyników badań wraz z ich dyskusją i opracowaniem literatury. Na uznanie zasługuje czytelny i bardzo spójny sposób przedstawienia przez Doktorantkę naukowej dysertacji w postaci cyklu artykułów wraz z treściami autoreferatu. Osiągnięcie badawcze doktorantki zdefiniowane jako *„Poczucie własnej atrakcyjności i przystosowanie do przewlekłej choroby stygmatyzującej u młodych kobiet”* zostało oparte o dobrze udokumentowane założenia i procedurę badawczą, co pozwoliło przedstawić teoretyczne i empiryczne uzasadnienia wyników oraz sformułowanie spójnych wniosków z badań. Strukturę formalną dysertacji doktorskiej cechuje poprawność i duża staranność przygotowania poszczególnych jej teoretycznych i empirycznych treści. Przedstawiony autoreferat : skrócony opis dysertacji doktorskiej, spis publikacji ,cel badań własnych, procedura i metodologia badań, dyskusja wyników i wnioski, bibliografia stanowią przemyślaną, spójną całość , dającą czytelnikowi klarowny obraz czego dysertacja dotyczy i jaki jest naukowy jej cel. Ponadto Doktorantka w sposób klarowny i logiczny wskazała na kliniczne znaczenie podjętych badań, co podkreśla również ich aplikacyjny walor.

Podsumowanie

Wskazany i przeprowadzony wraz z opracowaniem przez Doktorantkę cykl badań wskazanych w cyklu 3 artykułów, cechuje oryginalność i nowatorski charakter. Doktorantka wykazała się umiejętnościami samodzielnego projektowania badań i ich realizacji zgodnie z zasadami badań naukowych. Reasumując , mgr Natalia Mazurkiewicz w pełni spełnia warunki stawiane w Ustawie z dnia 18 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dziennik Ustaw z dnia 30 sierpnia 2018). Doktorantka udokumentowała swój autorski wkład w osiągnięcie naukowe mogące być podstawą ubiegania się o stopień

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl

doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia. Zatem z pełnym przekonaniem wnioskuję o dalsze procedowanie w kierunku nadania mgr Natalii Mazurkiewicz stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia.

Bernadetta Izydorczyk

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny

Instytut Psychologii

ul. Romana Ingardena 6

30-060 Kraków

tel. 12 663 24 15

www.psychologia.uj.edu.pl